

EU'S REGLER OM STATSSTØTTE

Der er fælles europæiske regler, om hvornår og hvordan der må gives offentlig støtte til udrulning af bredbånd.

SÅDAN GØR DU

- 1 Lav en detaljeret kortlægning af den eksisterende dækning, og hvilke konkrete planer om udbygning, der findes, indenfor de kommende tre år.
- 2 Gennemfør en offentlig høring om hovedpunkterne i støtteordningen og hvilke områder støtteordningen vil omfatte.
- 3 Støtte skal gives gennem en såkaldt konkurrencebetinget udvælgelsesmetode i overensstemmelse med ånden og principperne i EU's udbudsdirektiver.
- 4 Kommunen skal vælge det økonomisk mest fordelagtige tilbud.
- 5 Vær opmærksom på, at støtteordningen skal være teknologineutral. Dvs., at det er op til de bydende at foreslå den teknologiske løsning, de finder mest egnet.
- 6 Bemærk i øvrigt at som en del af støtteordningen, skal teleselskaberne opfordres til at bruge eventuelt eksisterende infrastruktur for at undgå unødigt ressourcespild.

Statsstøtte kan gives i mange forskellige former. Når en kommune vil gøre en indsats for at øge bredbåndsdækningen, så skal det overvejes, om den konkrete aktivitet indeholder statsstøtte. Kort sagt, skal der, for at der er tale om statsstøtte, være brug af offentlige ressourcer, fx direkte støtte, lån eller delvis etablering af infrastrukturen. Midlerne og dermed støtten skal give en virksomhed en fordel, som resten af virksomhederne på markedet ikke også kan opnå, og som forvrider konkurrencevilkårene.

8 KRAV TIL UDMØNTNING AF STØTTE

For at støtten skal være lovlig, skal den kunne overholde otte krav:

1 Støtten skal bidrage til opfyldelsen af mål af fælles interesse. Adgang til hurtigt bredbånd er både et europæisk og dansk mål af fælles interesse. Støtte kan fx bidrage til at opfylde det danske mål om 100 Mbit/s download og 30 Mbit/s upload til alle husstande og virksomheder senest i 2020, eller der kan være tale om lokale mål sat af kommunen.

2 Markedet skal ikke kunne levere de ønskede tjenester på grund af markedssvigt eller væsentlige uligheder. Ved dette krav ses der på, om markedet uden offentlig indblanding kan levere et effektivt resultat for samfundet, altså om markedet selv kan opfylde det mål af fælles interesse, der er fastlagt.

3 Statsstøtte skal være et velegnet politisk instrument. Det skal sikres, at der ikke er andre måder at løse pro-

blemet på, og at der ikke er andre programmer, der fx overlapper med den planlagte indsats.

4 Støtten skal have en tilskyndelsesvirkning. Indsatsen skal have tilskyndet til investering, dvs. at den private part ikke ville have foretaget investeringen indenfor den samme tidsramme uden den offentlige støtte. Fx må der ikke gives støtte til udrulning af en infrastruktur, som teleselskabet i forvejen var forpligtet til at rulle ud eller alligevel selv havde planlagt at udrulle.

5 Støtten skal være begrænset til det nødvendige minimum. Der må ikke gives mere støtte, end hvad der er nødvendigt for at projektet kan gennemføres. Det gør bl.a., at eksisterende infrastruktur skal genbruges, hvis det er relevant.

6 Støtten skal have begrænsede negative virkninger. Her skal der ses på, hvilken betydning støtte til en virksomhed kan få i forhold til de andre virksomheder på markedet. Fx kan konkurrenternes investeringer blive mindre rentable, eller konkurrenterne vil måske som konsekvens af den ulige konkurrence reducere deres fremtidige investeringer.

7 Støtten skal være gennemsigtig. Støtten skal gives på en gennemsigtig måde, fx skal det sikres, at alle har let adgang til de relevante dokumenter og oplysninger om støtteordningen og betingelserne for tildelingen af støtten.

8 Samlet afvejning. Til sidst skal der ses på, om støtten, når man ser på den samlet set, får positive virkninger.

BESKRIV KRAVENES OPFYLDELSE

Der er mange detaljer i EU's regler om støtte til bredbånd – også udover de otte krav, der er nævnt ovenfor. Det anbefales derfor, at alle kommuner, der overvejer at give støtte, nøje gennemlæser og forholder sig til Kommissionens retningslinjer for statsstøtte til bredbånd og gruppefritagelsesforordning. Det kan fx ske i form af et notat, der opsummerer, hvordan hver enkelt betingelse er opfyldt i det konkrete projekt. Sådant et notat er både værdifuldt som en checkliste i forhold til gennemførelse af initiativet, og hvis der senere skulle blive rejst spørgsmål om ordningens lovlighed. Vær især opmærksom på, at mange af de konkrete detaljer skal findes i noterne til retningslinjerne.

ÅBEN ADGANG TIL INFRASTRUKTUREN

Når der er givet støtte til at rulle infrastruktur ud, skal der i en periode på mindst syv år gives engrosadgang

til den støttede infrastruktur. Det vil sige, at der skal gives adgang for andre teleselskaber til at bruge den infrastruktur, der gives støtte til at bygge. I forhold til den passive infrastruktur, fx kabelkanaler, skal der dog gives tidsubegrænset adgang. Der skal fastsættes vilkår for de andre selskabers engrosadgang. Fx skal der sættes rimelige priser for, hvad det skal koste for andre selskaber, at få adgang til den støttede infrastruktur. Et godt udgangspunkt for at fastsætte vilkår for åben adgang til infrastrukturen er at vurdere, hvad der skal til, for at der er tale om en reel mulighed for adgang for andre teleselskaber.

TJENESTEKONKURRENCE

Baggrunden for kravet er, at den, der får støtte, ikke skal få et monopol i forhold til kunderne i området, men at andre udbydere kan bruge hele eller dele af den støttede infrastruktur til at tilbyde borgere og virksomheder i området internetadgang mod betaling til ejeren af nettet. Der skelnes ofte mellem infrastrukturkonkurrence og tjenestekonkurrence. Infrastrukturkonkurrence er, når der er mere end et net, der dækker kunden, fx både et fibernet, kobbernet eller et kabeltvet. Tjenestekonkurrence er, når der kun er ét net, men hvor der er flere forskellige selskaber, der tilbyder abonnementer via nettet, fx med forskelligt indhold og forskellig pris. I områder, hvor der er brug for støtte til at sikre udrulning, er det ikke sandsynligt, at der bliver bygget flere konkurrerende net, men ved at stille krav om engrosadgang til det støttede net, kan det sikres, at der er grundlag for konkurrence om at tilbyde tjenester og abonnementer på nettet.

Kommunerne kan kontakte [videncentret](#) for bredbånd og mobildækning i Energistyrelsen for vejledning og sparring om vilkår for engrosadgangen. Videncentret inddrager Erhvervsstyrelsen, som har ekspertise på området i forhold til engrospriser og adgangsvilkår fra arbejdet med afgørelser efter den sektorspecifikke regulering, bl.a. i forhold til adgangen til TDC's net.

UNDERRETNING AF EU KOMMISSIONEN

Kommissionen skal underrettes om offentlige støtteinitiativer. Det kan ske på to måder – enten ved at gøre brug af den generelle gruppefritagelse og blot notificere støtten, eller støtteordningen kan anmeldes til Kommissionen til godkendelse. Anmeldelse og godkendelse af Kommissionen kan være en langvarig proces, og skal ske inden støtten gives. Ved brug af gruppefritagelsen skal notificering af ordningen til Kommissionen ske senest 20 arbejdsdage efter støtten gives. Ved gruppefritagelsen står kommunen

populært sagt selv på mål for, at alle kravene er overholdt, mens en anmeldelse til Kommissionen giver en formel godkendelse af støtten efter en udveksling af informationer med Kommissionen.

Det anbefales at bruge gruppefritagelsen, hvis det er muligt på grund af den hurtige proces. Det bemærkes, at uanset hvilken løsning, der vælges, kan der komme klager, og det kan føre til, at kommissionen vurderer, at støtte fx skal betales tilbage.

VILKÅR FOR GRUPPEFRITAGELSEN

Der er en række standardvilkår for brug af gruppefritagelsen. Når man læser forordningen, er det vigtigt at være opmærksom på, at der er generelle vilkår, fx om beløbsgrænse og indberetning. Derudover er der specifikke vilkår i forhold til bredbåndprojekter. Her gennemgås hovedlinjerne i gruppefritagelsen.

Gruppefritagelsen kan bruges til alle bredbåndprojekter, hvor de samlede projektkostninger ikke er over € 70 mio. Der skal være tale om områder, hvor der ikke er eller indenfor tre år kommer privatfinansieret infrastruktur, som den der planlægges støttet, og der skal gennemføres en offentlig høring. Støtten skal gives på grundlag af en åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende konkurrencepræget udvælgelsesprocedure og overholde princippet om teknologineutralitet.

Modtageren af støtte skal give engrosadgang, og det er fastlagt, hvilke adgangsprodukter, der som minimum

skal tilbydes for forskellige teknologier. Adgangen skal gives i syv år, men tidsbegrænset i forhold til master og kabelkanaler. Prisen for adgangen skal tage udgangspunkt i prisen i sammenlignelige konkurrenceprægede områder, og den nationale tilsynsmyndighed (Erhvervsstyrelsen) skal høres om adgangsbetingelser, prissætning og ved tvister mellem støttemodtageren og dem, der søger adgang. Det kan i praksis ske ved at henvende sig til videncentret i Energistyrelsen, som inddrager Erhvervsstyrelsen.

Hvis støtten er på mere end €10 mio., skal der være en kontrol- og tilbagebetalingsmekanisme, som tager højde for, at der fx kan komme højere tilslutning eller lavere priser end forventet ved det oprindelige bud.

Endeligt skal kommunen som støttegivende myndighed være opmærksom på, at gruppefritagelsesforordningen indeholder en bestemmelse, hvorefter myndigheden er forpligtet til at indberette en række fastsatte specifikke oplysninger om støttemodtager og støtteordningen i et offentligt tilgængeligt nationalt statsstøtte web-register. EU-Kommissionen er ved at udvikle registret. Dette krav gælder for tildeling af støtte fra 1. juli 2016 og omfatter ordninger, hvor det individuelle støttebeløb overstiger € 500.000.

[Find statsstøttereftningslinjerne \(på dansk\) her.](#)

[Find gruppefritagelsesforordningen \(på dansk\) her.](#)

EKSEMPEL

STATSSTØTTE TIL BREDBÅND PÅ BORNHOLM

Støtten til Bornholm er det eneste eksempel på statslig støtte til bredbånd i Danmark. Eksemplet kan være en inspiration til kommuner, som ønsker at give offentlig støtte.

I aftalen om Vækstplan DK blev der i 2013 afsat i alt 60 mio. kr. til bedre bredbånd på Bornholm. Efter en ansøgningsrunde i 2014, fik selskabet GlobalConnect tilsagn om tilskud på 60 mio. kr. til udrulning af højhastighedsbredbånd på Bornholm.

PROCES FOR UDMØNTNING AF STØTTE

Aftalen om Vækstplan DK var grundlaget for, at der i 2014 kunne gennemføres en ansøgningsrunde om tilskud på op til 60 mio. kr. til at dække flest mulige virksomheds-, bolig- og sommerhusadresser på Bornholm med højhastighedsbredbånd.

Erhvervsstyrelsen startede med at kortlægge dækningen på Bornholm på baggrund af oplysninger fra teleselskaberne. Det skete på adresse-niveau. Kortlægningen afdækkede hvilke virksomheder og boliger, der ikke havde adgang til hurtigt bredbånd (mindst 30 Mbit/s download og 5 Mbit/s upload) eller ville få det indenfor tre år. Adresser, der ikke

havde eller fik adgang til hurtigt bredbånd indgik i indsatsområdet. Derefter blev der lavet en offentlig høring om kortlægningen og et udkast til det samlede informationsmateriale til ansøgningsrunden med bl.a. vilkår og evalueringskriterier.

Der blev lavet forskellige ændringer på baggrund af høringen. De største ændringer var, at sommerhuse blev inkluderet i indsatsområdet, og evalueringsmodellen blev justeret. Der blev gennemført en ny høring over ændringerne.

Efter de to høringer blev ansøgningsrunden gennemført. Ansøgerne fik tre måneder til at komme med projektforslag.

KRAV TIL ANSØGERE

Der blev stillet en række generelle krav, som alle ansøgere skulle opfylde. For det første skulle infrastrukturen kunne levere stabile, oplevede hastigheder på mindst 100 Mbit/s download og 30 Mbit/s upload senest ved udgangen af 2020. Hvis de hastigheder ikke kunne leveres fra starten af projektet, så skulle der mindst leveres 30 Mbit/s download og 5 Mbit/s upload ved udgangen af 2016, hvor dækning af alle adresserne også skulle være på plads. Der blev også stillet en række krav

til, hvordan der skulle gives åben adgang til den støttede infrastruktur til andre teleselskaber i en periode på 10 år. Alle højhastighedsteknologier kunne anvendes, hvis de kunne levere de krævede stabile, oplevede hastigheder.

EVALUERING AF ANSØGNINGER

Der var udviklet en evalueringssmodel i skemaform, så ansøgere kunne indtaste antallet af dækkede adresser, hvilke hastigheder der blev leveret, og hvornår hastighederne ville være tilgængelige. Skemaet gav ansøgerne mulighed for at se effekten på den samlede vurdering af fx at levere til flere adresser eller højere hastigheder tidligt.

Det vindende projekt var GlobalConnects projekt om dækning af 7.000 husstands-, virksomheds- og sommerhusadresser. GlobalConnect forventede ved projektets start, at 2.000 adresser ville blive dækket med fiber, mens de resterende 5.000 adresser vil blive dækket trådløst.

[Læs mere materiale om støtteordningen her](#)

[Se GlobalConnects omtale af projektet her.](#)